

คำแนะนำการปฏิบัติเกี่ยวกับเทศกาล ประเพณี และพิธีทางศาสนา ในสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19)

สืบเนื่องจากขณะนี้มีการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ในทุกทวีปทั่วโลก ซึ่งโรคดังกล่าวสามารถติดต่อโดยการแพร่กระจายละอองฝอยของเชื้อโรค เหมือนเชื้อกลุ่ม ไข้หวัด และการสัมผัส สิ่งของที่ปนเปื้อนสารคัดหลั่ง โดยประเทศไทยเป็นหนึ่งในประเทศที่มีจำนวนผู้ป่วยโรค ติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ในขณะนี้ นายกรัฐมนตรีได้มีคำสั่งกำหนดมาตรการต่าง ๆ โดยให้มีการบูรณาการความร่วมมือ ทุกภาคส่วน ในการคัดกรอง ฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคอย่างเข้มข้น โดยขอให้ประชาชนให้ความร่วมมือ และปฏิบัติตามคำแนะนำต่าง ๆ เพื่อความปลอดภัยทั้งของตนเองและผู้อื่น รวมทั้งลดผลกระทบในด้านเศรษฐกิจ และสังคม

กระทรวงวัฒนธรรมเห็นว่า การจัดกิจกรรมตามเทศกาล ประเพณี และพิธีทางศาสนา เป็นกิจกรรมที่มีการรวมตัวของคนหมู่มาก อาจเกิดความเสี่ยงของการแพร่ระบาดในโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ได้ ดังนั้นเพื่อเป็นการฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคดังกล่าว จึงกำหนดข้อแนะนำในการปฏิบัติสำหรับหน่วยงาน ภาครัฐ ภาคเอกชน หรือภาคประชาชนที่มีความประสงค์จัดงานในเทศกาล ประเพณี และพิธีทางศาสนา ดังนี้

๑. คำแนะนำการปฏิบัติโดยทั่วไป

การจัดกิจกรรมตามเทศกาล ประเพณี หรือพิธีทางศาสนา ควรเน้นแบบแผนปฏิบัติที่เป็นคุณค่า และสาระที่ถูกต้องของงานนั้นๆ เป็นสำคัญ หากกิจกรรมใดที่มีการปฏิบัติเสี่ยงต่อการติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ควรลดทอนกิจกรรม หรืองดเว้น หรือปรับเปลี่ยนการปฏิบัติที่มีความเสี่ยงโดยไม่เกิดผลกระทบ หรือความเสียหายต่อคุณค่าและสาระสำคัญตามความเหมาะสม ทั้งนี้ หากพื้นที่ใดที่รัฐบาลหรือกระทรวง สาธารณสุขประกาศให้เป็นพื้นที่งดเว้นการจัดกิจกรรมที่มีการรวมตัวของคนหมู่มาก ให้งดเว้นการจัดกิจกรรม ตามประกาศดังกล่าว โดยเคร่งครัด ทั้งนี้ ควรส่งเสริมให้มีการปฏิบัติตามวิถีวัฒนธรรมไทยอันดีงาม และไม่เสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) เช่น การสวัสดีและไหว้แบบไทย เป็นต้น

๒. คำแนะนำสำหรับผู้จัดและผู้เข้าร่วมงานเทศกาล ประเพณี พิธีทางศาสนาต่างๆ ไป

๒.๑ กรณีผู้จัดงาน

- คำนึงถึงขนาดของพื้นที่การจัดงาน โดยผู้เข้าร่วมงานไม่เบียดเสียดหรือแออัด เพื่อเป็นการ ป้องกันและหลีกเลี่ยงการเสี่ยงต่อการติดเชื้อ การแพร่ระบาดของโรคในหมู่ผู้ร่วมงาน

- จัดบริการพยาบาลสำหรับตรวจวัดไข้ เพื่อคัดกรองผู้เข้าร่วมงาน พร้อมติดสัญลักษณ์ติดตัวที่แสดง ให้เห็นว่าผู้ร่วมงานผ่านจุดคัดกรองแล้ว

- หากมีการบริการอาหาร เครื่องดื่ม ควรจัดพื้นที่สำหรับรับประทานอาหารที่ไม่แออัด หรือ เบียดเสียดกัน และต้องจัดอุปกรณ์สำหรับรับประทานอาหารแยกเป็นรายบุคคลอย่างชัดเจน เช่น จาน ช้อน ส้อม แก้วน้ำ หลอดดูดน้ำ หรือจัดเป็นอาหารกล่องแจกจ่ายให้กับผู้ร่วมงาน

- ให้ผู้ประกอบการ หรือพนักงานเสิร์ฟอาหารทุกคนควรสวมใส่หน้ากากอนามัย ภาชนะที่ใส่ อาหารควรมีฝาปิดมิดชิด ป้องกันละออง เสมหะ น้ำลาย งดจัดเลี้ยงแบบบุฟเฟ่ต์

- จัดให้มีแอลกอฮอล์เจล น้ำสะอาดสำหรับผู้เข้าร่วมงาน อาทิ จุดทางเข้างาน ห้องสุขา จุดบริการ อาหาร และเครื่องดื่ม โดยประชาสัมพันธ์ให้ผู้เข้าร่วมงานล้างมือ/ ทำความสะอาด ทั้งก่อนและหลังจาก เสร็จสิ้นการเข้าร่วมงาน

- ทำความสะอาดอุปกรณ์ และพื้นที่ในบริเวณการจัดงาน ที่ผู้เข้าร่วมงานต้องสัมผัสบ่อยๆ หรือใช้ ร่วมกันเป็นจำนวนมาก รวมทั้งพื้นที่โดยรอบการจัดงาน เช่น ราวบันได ลูกบิดประตู ลิฟต์ ห้องน้ำ

- จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ และให้มีพิธีกร เพื่อแนะนำการป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อโรค ทั้งในบริเวณสถานที่จัดงานและบริเวณโดยรอบสถานที่จัดงาน ทั้งนี้ ให้สอดคล้องกับผู้เข้าร่วมงาน อาทิ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ภาษาท้องถิ่น เป็นต้น

- จัดให้มีการลงทะเบียน หรือบันทึกชื่อ นามสกุล ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ พร้อมทั้งบันทึกภาพ ผู้เข้าร่วมงาน เพื่อประโยชน์ในการติดตามและเฝ้าระวังโรคในกรณีเกิดเหตุการณ์ที่มีผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) จากงานดังกล่าว

- ไม่ควรจัดกิจกรรมเทศกาล ประเพณีและพิธีทางศาสนาที่ทำให้เกิดการรวมตัวของคน เป็นกลุ่มหรือ การรวมตัวกันของคนหมู่มาก

- ไม่ควรใช้สถานที่จัดงานที่แออัดหรือให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมต้องนั่งหรือยืนเบียดเสียดกันเป็นเวลานาน หรือกิจกรรมที่ต้องคลุกคลีใกล้ชิด

- ไม่อนุญาตให้ผู้ที่มีอาการป่วยอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น ตัวร้อน ไอ มีน้ำมูก เจ็บคอ ปวดเนื้อปวดตัว หายใจเหนื่อยหรือหายใจลำบาก หรือผู้ที่เดินทางกลับมาจากพื้นที่เสี่ยงหรือประเทศกลุ่มเสี่ยงต่อการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัส โคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ตามประกาศของกระทรวงสาธารณสุขที่ยังกักกันตัวไม่ครบ ๑๔ วัน เข้าร่วมงาน

- จัดบริการเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และของมีนมมาทุกชนิด

๒.๒ กรณีผู้เข้าร่วมงาน

- แต่งกายให้มิดชิดเตรียมอุปกรณ์ป้องกัน เช่น หน้ากากอนามัย แอลกอฮอล์เจล เข้าร่วมงาน

- ปฏิบัติตามหลักสุขอนามัย ล้างมือบ่อยๆ ด้วยแอลกอฮอล์เจล หรือด้วยน้ำสะอาด และสบู่เหลว รับประทานอาหารที่ปรุงสุกและยังร้อน ใช้ภาชนะและอุปกรณ์รับประทานอาหาร และเครื่องดื่มแยกเฉพาะบุคคล เช่น จาน ช้อน ส้อม แก้วน้ำ หลอดดูดน้ำ

- เมื่อกลับจากการเข้าร่วมงาน ให้ล้างมือโดยทันที หรืออาบน้ำชำระล้างร่างกาย และเปลี่ยนเครื่องแต่งกาย

- หมั่นทำความสะอาดและฆ่าเชื้อโรคในอุปกรณ์สื่อสารที่ใช้เป็นประจำบ่อยๆ เช่น โทรศัพท์มือถือ แอปพลิเคชัน ฯลฯ โดยใช้แอลกอฮอล์ ๗๐% หรือน้ำยาฆ่าเชื้อโรคอื่นๆ

- ไม่ควรเข้าร่วมงานหากมีอาการป่วย เช่น ตัวร้อน ไอ มีน้ำมูก เจ็บคอ ปวดเนื้อปวดตัว หายใจเหนื่อยหรือหายใจลำบาก และให้รีบไปพบแพทย์

- ไม่ควรเข้าร่วมงาน หากทราบว่าตนเองเดินทางมาจาก และ/หรือ สัมผัสกับผู้เดินทางมาจาก ประเทศที่เป็นเขตติดโรคติดต่ออันตราย กรณีโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข ให้รีบใส่หน้ากากอนามัย และเข้าพบหน่วยงานสาธารณสุขทันที เพื่อการปฏิบัติตนที่ถูกต้อง

- ไม่ควรใช้อุปกรณ์หรือของใช้ส่วนตัวร่วมกับบุคคลอื่น อาทิ เสื้อผ้า ผ้าเช็ดตัว ผ้าเช็ดหน้า จาน ช้อน แก้วน้ำ หลอดดูดน้ำ

- ไม่คลุกคลีใกล้ชิดกับผู้ร่วมงานอื่นๆ ที่ไม่มีการป้องกันตนเอง หรือมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการแพร่เชื้อโรค เช่น ไม่สวมใส่หน้ากากอนามัย หรือมีอาการไอ จาม ในขณะที่ร่วมงาน เป็นต้น

- จัดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และงดเสพของมีนมมาทุกชนิด เพราะอาจนำไปสู่พฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคได้ง่าย

๓. ข้อปฏิบัติสำหรับเทศกาลประเพณีสงกรานต์ในปี ๒๕๖๓

ประเพณีสงกรานต์เป็นประเพณีการเฉลิมฉลองวันขึ้นปีใหม่ที่ยึดถือปฏิบัติมาแต่โบราณ มีการจัดกิจกรรมต่างๆ อาทิ ทำความสะอาดบ้านเรือน ทำบุญตักบาตรตอนเช้า ก่อเจดีย์ทราย สรงน้ำพระพุทธรูปในบ้านและที่วัด และรดน้ำขอพรผู้ใหญ่ รวมถึงการเล่นรดน้ำ เพื่อเชื่อมความสัมพันธ์กับญาติมิตรสหายและการละเล่นรื่นเริงอื่น ๆ โดยในช่วงสงกรานต์ตามประเพณีนิยมของแต่ละท้องถิ่นอาจไม่ตรงกัน รวมทั้งมีแนวปฏิบัติที่อาจจะแตกต่างกันตามประเพณีนิยมของแต่ละท้องถิ่นนั้น ๆ

เนื่องจากประเพณีสงกรานต์เป็นประเพณีที่มีกิจกรรมการรวมตัวของคนเป็นกลุ่มหรือการรวมตัวกันของคนหมู่มาก ประกอบกับแนวทางปฏิบัติตามประเพณีบางอย่าง อาจมีความเสี่ยงต่อการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ดังนั้น กระทรวงวัฒนธรรมจึงเห็นว่า เพื่อเป็นการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคดังกล่าว จึงควรเน้นการสืบสานคุณค่าสาระในประเพณีสงกรานต์แบบไทยหรือท้องถิ่น โดยปฏิบัติเฉพาะภายในครอบครัวหรือครัวเรือน ดังนี้

- การสืบสานคุณค่าสาระในประเพณีสงกรานต์แบบไทยหรือท้องถิ่น โดยงดเว้นการจัดงานสงกรานต์ในทุกกระดับ แต่ให้ปฏิบัติเฉพาะภายในครัวเรือนเท่านั้น เช่น ตักบาตรบริเวณหน้าบ้านหรือที่พักอาศัย สรงน้ำพระพุทธรูป รดน้ำขอพรผู้ใหญ่ หรือการปฏิบัติตามประเพณีนิยมของแต่ละท้องถิ่น โดยปฏิบัติเฉพาะภายในครัวเรือนของสมาชิกในครอบครัว หรือเปลี่ยนเป็นการรดน้ำขอพรผ่านช่องทางสื่อสังคมออนไลน์

- กรณีท้องถิ่นใดที่มีแบบแผนการปฏิบัติตามประเพณีนิยมที่มีความเสี่ยงต่อการติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ควรลดทอนกิจกรรม หรืองดเว้น หรือปรับเปลี่ยนการปฏิบัติที่มีความเสี่ยงดังกล่าว โดยไม่เกิดผลกระทบ หรือความเสียหายต่อคุณค่า และสาระสำคัญ ของประเพณีตามความเหมาะสม

- สมาชิกในครอบครัวที่ร่วมกิจกรรม ควรแต่งกายให้มิดชิด สวมใส่หน้ากากอนามัย หรือหน้ากากผ้า ล้างมือด้วยแอลกอฮอล์เจล หรือด้วยน้ำสะอาด และสบู่เหลว ทั้งก่อนและหลังทำกิจกรรม

- กรณีการรดน้ำขอพรผู้ใหญ่ ควรใช้น้ำสะอาด รวมทั้งระมัดระวัง และตระหนักว่าการรดน้ำขอพรผู้ใหญ่ที่เป็นผู้สูงอายุที่มีภูมิคุ้มกันต่ำ อาจเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคต่าง ๆ ได้ง่ายกว่าคนทั่วไป หรือเปลี่ยนเป็นการขอพรผ่านทางโทรศัพท์ หรือช่องทางสื่อสังคมออนไลน์

- ทำความสะอาดบ้านเรือน สวมใส่ถุงมือ สวมใส่หน้ากากอนามัย ล้างมือให้สะอาดด้วยแอลกอฮอล์เจล หรือด้วยน้ำสะอาดและสบู่เหลว เพื่อป้องกันเชื้อโรค

- ควรมีจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อสังคม โดยงดเว้นการเดินทางกลับภูมิลำเนา หรือเดินทางไปในพื้นที่เสี่ยงต่อการแพร่ระบาดของโรค และการเข้าร่วมกิจกรรมที่มีการรวมตัวของคนเป็นกลุ่มหรือการรวมตัวกันของคนหมู่มาก หากต้องการแสดงความปรารถนาดีต่อกัน หรือขอพรผู้ใหญ่ หรือแสดงความกตัญญูกตเวที เนื่องในโอกาสประเพณีสงกรานต์ ควรใช้การสื่อสารผ่านทางโทรศัพท์ หรือช่องทางสื่อสังคมออนไลน์

**อย่างไรก็ตาม หากรัฐบาลหรือกระทรวงสาธารณสุขมีการประกาศมาตรการในการเฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ที่แตกต่างไปจากข้อควรปฏิบัตินี้ ขอให้หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ถือปฏิบัติตามมาตรการดังกล่าวด้วย

ข้อควรปฏิบัติในการจัดงานบรรพชาอุปสมบท งานมงคลสมรส และงานฌาปนกิจศพ ในสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19)

เนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (โควิด-19) รัฐบาลได้มีมติให้งดกิจกรรมรวมคนจำนวนมากที่มีความเสี่ยงสูงต่อการแพร่ระบาดของโรค ดังนั้น กระทรวงวัฒนธรรมเห็นว่า เพื่อให้เป็นไปตามมาตรการของรัฐบาล ในกรณีที่ไม่สามารถหรือหลีกเลี่ยงการจัดงานบรรพชาอุปสมบท งานมงคลสมรส และงานฌาปนกิจศพ ได้เห็นควรดำเนินการตามข้อแนะนำที่ควรปฏิบัติ ดังนี้

๑. การจัดงานทุกงานต้องอยู่ภายใต้กฎหมายพระราชกำหนดการบริหารราชการ ในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ พร้อมทั้งมาตรการที่รัฐบาลกำหนด และประกาศ หรือคำสั่งที่ผู้ว่าราชการจังหวัดกำหนด

๒. ข้อปฏิบัติทั่วไป

๒.๑ ในบัตรเชิญร่วมงานควรระบุให้สวมใส่หน้ากากอนามัย และหากมีอาการป่วย เป็นไข้ ไอ ขอความร่วมมืองดการมาร่วมงาน รวมทั้งให้นำบัตรประจำตัวที่ทางราชการออกให้ และโทรศัพท์มือถือพกติดตัวไปด้วย

๒.๒ จัดให้มีจุดคัดกรองและตรวจวัดไข้ผู้เข้าร่วมงาน หากตรวจพบผู้มีอุณหภูมิเกิน ๓๗.๕ องศา ควรแนะนำให้ไปพบแพทย์โดยทันที

๒.๓ จัดให้มีการลงทะเบียน หรือบันทึกชื่อ นามสกุล ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ พร้อมทั้งบันทึกภาพผู้เข้าร่วมงาน เพื่อประโยชน์ในการติดตามและเฝ้าระวังโรคในกรณีเกิดเหตุการณ์ที่มีผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) จากงานดังกล่าว

๒.๔ จัดให้มีแอลกอฮอล์เจลบริเวณจุดทางเข้างาน ตลอดจนตามจุดต่างๆ รอบบริเวณงาน และสำรองหน้ากากอนามัยไว้ให้บริการ

๒.๕ ให้ผู้เข้าร่วมงาน และพนักงานทุกคน สวมใส่หน้ากากอนามัย

๒.๖ ให้เว้นระยะห่างการนั่งหรือยืน ไม่น้อยกว่า ๑ เมตร

๒.๗ หากมีการบริการอาหาร เครื่องดื่ม ควรจัดพื้นที่สำหรับรับประทานอาหารให้มีระยะห่าง และต้องจัดอุปกรณ์สำหรับรับประทานอาหารแยกเป็นรายบุคคลอย่างชัดเจน หรือจัดเป็นอาหารกล่องแจกจ่ายให้กับผู้ร่วมงาน

๒.๘ งดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทุกชนิด

๒.๙ ทำความสะอาดอุปกรณ์ และพื้นที่ในบริเวณการจัดงาน ที่ผู้เข้าร่วมงานต้องสัมผัสบ่อยๆ หรือใช้ร่วมกันเป็นจำนวนมาก รวมทั้งพื้นที่โดยรอบการจัดงาน เช่น ราวบันได ลูกบิดประตู ลิฟต์ ห้องน้ำ

๒.๑๐ งดการแสดง ดนตรี มหรสพ หรือเต็นท์ทุกชนิด

๒.๑๑ ควรใช้ระยะเวลาในการจัดงานให้สั้นที่สุด

๒.๑๒ ควรทำความสะอาดมือด้วยแอลกอฮอล์เจล หรือล้างน้ำและสบู่ทันทีหลังออกจากงาน

๒.๑๓ กรณีที่ทราบภายหลังว่ามีผู้ป่วยติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ในงาน ให้รีบแจ้งและจัดส่งรายชื่อผู้เข้าร่วมงานทั้งหมดต่อกระทรวงสาธารณสุขในทันที

๓. ข้อแนะนำที่ควรปฏิบัติเฉพาะการจัดงานบรรพชาอุปสมบท (เพิ่มเติมจากข้อปฏิบัติทั่วไป)

๓.๑ งดการแห่ناقจากบ้านไปวัด

๓.๒ การแห่ناقรอบโบสถ์ ให้ตั้งแถวตอนลึก เว้นระยะห่างกันระหว่างบุคคลอย่างน้อย ๑ เมตร

๓.๓ ขอความร่วมมืองดโปรยเหรียญหว่านทาน

๓.๔ พิธีอุปสมบทในโบสถ์ควรจำกัดจำนวนคนเพื่อป้องกันความแออัด

๔. ข้อเสนอแนะที่ควรปฏิบัติเฉพาะการจัดงานมงคลสมรส (เพิ่มเติมจากข้อปฏิบัติทั่วไป)

๔.๑ พิธีแห่ขันหมากมีเฉพาะเท่าที่จำเป็น เว้นระยะห่างระหว่างบุคคลไม่น้อยกว่า ๑ เมตร

๔.๒ การรดน้ำสังข์ควรจัดแถวเว้นระยะห่างระหว่างบุคคลไม่น้อยกว่า ๑ เมตร และกำหนดคน
เข้าน้ำสังข์เท่าที่จำเป็น เช่น บิดามารดา ญาติผู้ใหญ่ หรือแขกผู้ใหญ่เท่านั้น

๕. ข้อเสนอแนะที่ควรปฏิบัติเฉพาะการจัดงานฌาปนกิจศพ (เพิ่มเติมจากข้อปฏิบัติทั่วไป)

๕.๑ จัดอาสนะสงฆ์ให้มีระยะห่างระหว่างกันไม่น้อยกว่า ๑ เมตร

๕.๒ จัดเก้าอี้ที่นั่งสำหรับแขกที่มาร่วมฟังสวดอภิธรรม หรือร่วมฌาปนกิจศพ ให้มีระยะห่างระหว่าง
กันไม่น้อยกว่า ๑ เมตร

๕.๓ พิธีแห่ศพเวียนเมรุ ให้ตั้งแถวตอนลึก เว้นระยะห่างกันระหว่างบุคคลอย่างน้อย ๑ เมตร

๕.๔ การขึ้นวางดอกไม้จันทน์ ให้จัดแถวระยะห่างระหว่างกันไม่น้อยกว่า ๑ เมตร

๕.๕ กรณีผู้เสียชีวิตจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ให้ปฏิบัติตามคำแนะนำ
ของกระทรวงสาธารณสุข

๕.๖ กรณีศาสนาอิสลาม ให้ปฏิบัติตามประกาศของสำนักจุฬาราชมนตรี
